

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2013 г.

Средният осигурителен доход (СОД) е важен показател за социалноосигурителната система, който като елемент в пенсионната формула служи за определяне размерите на новите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване. По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2013 г. е 694,83 лв., а средномесечният осигурителен доход за 2013 г. е **648,73 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2013 г. спрямо 2012 г. е **5,0%**, а реалното нарастване е **4,6%** при хармонизирана средногодишна инфлация 0,4% за 2013 г.

При ограничената политика по приходите през последните години, отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на увеличението на минималните осигурителни прагове по икономически дейности и квалификационни групи професии средно с 3,3 на сто в сравнение с 2012 г., на увеличението на максималния осигурителен доход от 2000 лв. на 2200 лв. и на увеличението на минималната работна заплата. Най-ниският осигурителен доход и минималното заплащане в бюджетната сфера са равни на минималната работна заплата, която за 2013 г. е 310 лв. или средното нарастване спрямо 2012 г. е 9,4 на сто.

Процесите на съкращения, оптимизация и реструктуриране на заетостта във фирмите също оказват известно влияние върху ръста на средния осигурителен доход за 2013 г.

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални фондове, е **655,54 лв.**, като нарастването спрямо 2012 г. е с 4,9%. Лицата родени преди 1.01.1960 г. имат среден осигурителен доход **626,27 лв.**, който е с 4,7% по-висок в сравнение с предходната година. Запазва се значителната разлика в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2013 г. е 685,50 лв., а за жените – 611,10 лв., като разликата е 12,2% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

От 1 януари 2011 г. се въведе диференциран минимален месечен размер на осигурителния доход на самоосигуряващите се лица. За 2013 г. диференцираният минимален месечен размер на осигурителния доход се запазва на нивото на 2012 г. - съответно 420 лв., 450 лв., 500 лв. и 550 лв., съобразно облагаемия им доход за 2011 г. Минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители също се запазва на нивото от 2012 г. – 240 лв.

Поради тази причина, няма съществена промяна в средния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица. За 2013 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица без земеделските производители е **443,47 лв.** при 443,19 лв. за 2012 г., а средният осигурителен доход на земеделските производители е **240,51 лв.** при 241,05 лв. за предходната година. Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **515,68 лв.**, който е с 1,2% по-нисък спрямо 2012 г.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2013 г. на наетите в специалните ведомства военнослужещи, следователи и разузнавачи е 1027,98 лв., или с 2,4% по-висок от 2012 г. Най-съществено увеличение в осигурителния доход се наблюдава при държавните служители, съдиите и прокурорите. За 2013 г. техният среден осигурителен доход е 1098,97 лв., което е със 7,8% повече от 2012 г.

Средният осигурителен доход на осигурените лица, включени в програми за заетост е 173,44 като за 2013 г. той е с 4,8% по-нисък от 2012 г.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **650,42 лв.** и спрямо 2012 г. се е увеличил с 5,9%. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **927,01 лв.**, като за тях нарастването спрямо 2012 г. е 3,1%.

Осигурителният доход на учителите за 2013 г. е **808,54 лв.** или с 8,3% по-висок от 2012 г.

СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД - държавно обществено осигуряване						
За периода януари - декември 2013 г.						
Видове осигурени лица	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 1.01.1960 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 1.01.1960 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 710 502	648.73	630 526	626.27	2 079 976	655.54
Самоосигуряващи се лица за фонд "Пенсии"	83 792	406.77	19 452	422.85	64 340	401.90
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	136 464	427.89	26 034	451.71	110 430	422.28
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	73 130	255.23	23 188	207.67	49 942	277.31
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	1 005	241.35	818	228.85	187	295.98
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	169	437.71	80	368.64	89	499.52
Осигурени лица - трета категория труд	2 162 406	650.42	522 293	639.44	1 640 113	653.92
Осигурени лица - първа и втора категория труд	103 459	927.01	18 446	871.04	85 013	939.15
Осигурени от работодател лица - военнослужещи, следователи и разузнавачи	77 351	1 027.98	2 967	1 303.83	74 384	1 016.97
Осигурени от работодател лица - държавни служители, съдии и прокурори; членове на секционни избирателни комисии	55 949	1 098.97	12 990	1 155.76	42 959	1 081.80
Осигурени лица, включени в програми по заетост	13 281	173.44	3 459	175.91	9 822	172.57
Морски лица	1 777	515.68	472	567.27	1 305	497.01
Лица само със социални разходи	1 720	193.38	327	189.26	1 393	194.35

20 Февруари 2014 г.

ГД "АПП"